

Udkast til ændring

af

bekendtgørelse om arbejdsmiljøfaglige uddannelser

Kapitel 2

Krav om uddannelse og prøveafleggelse samt beskrivelse af kvalifikationskrav for arbejde med kraner, gaffeltrucks, gaffelstablere, teleskoplæssere og lignende maskiner

Kranbasis

§ 4. Kraner eller lignende maskiner, som kan løfte en byrde frithængende, med maksimal tilladelig belastning til og med 25 tons/tonsmeter, må kun føres af personer, der har gennemgået og bestået uddannelsen "Kranbasis". Det fremgår af bilag 1, hvilke kvalifikationer man skal være i besiddelse af, før der kan udstedes et certifikat.

Stk. 2. Ved løft af byrder forstås løft af en eller flere frithængende byrder fra et niveau til et andet i en lodret eller skrå vinkel.

Stk. 3. Ved frithængende forstås, at byrden er ophængt således, at dens tyngdepunkt er frit bevægeligt i én eller flere retninger under ét eller flere løftepunkter.

Stk. 4 Ved byrde forstås en genstand eller en gruppe af genstande, der løftes som én enhed uanset emballering eller anhuigningsform. Byrden kan være løftet direkte med kranen eller lignende maskine, eller indirekte via løftetilbehør, grab o.l.

Stk. 5. Der stilles ikke krav om uddannelse ved arbejde med kraner eller lignende maskiner:

- 1) Hvis den tilladelige belastning er maksimalt 8 tons/tonsmeter.
- 2) Hvis belastningen fra byrden altid falder inden for kranens eller lignende maskines understøttelsesflade således, at byrden ikke vil bibringe kranen eller lignende maskine et væltende moment, og hvor den maksimalt tilladelige belastning med nøglekontakt eller lignende er begrænset til maksimum 8 tons.
- 3) Hvis der ikke er mulighed for sidevers mekanisk drevne bevægelser, dvs. kranen eller den lignende maskine har kun mekanisk drevet løft af byrden i lodret retning.
- 4) Hvis det er en fast installeret kran eller lignende maskine, der ikke kan vælte, og som er opstillet på en måde, så det ikke er muligt for personer at komme ind i arbejdsområdet under drift, og det er udelukket at fejlbetjening eller tab af byrde kan forvolde personskade.
- 5) Hvis kraner eller lignende maskiner tilhører et skib og føres af dets besætning.
- 6) Ved afprøvning af kraner eller lignende maskiner efter opstilling eller reparation, når formålet er at kontrollere at alt fungerer, som det skal.

Stk. 6. Der stilles ikke krav om kranførercertifikat til entreprenørmaskiner, der bruges som kran i forbindelse med maskinernes normale arbejdsopgaver, hvis:

- 1) Der ikke er personer i umiddelbar nærhed af byrden, når den løftes, transporteres eller afsættes. Dog er det tilladt at styre byrden på plads under afsætning,
- 2) byrden ikke løftes mere end ca. 1 meter over terræn,
- 3) maskinerne efterses og vedligeholdes i overensstemmelse med leverandørens anvisninger, og
- 4) leverandørens brugs- og vedligeholdelsesanvisninger er på maskinen.

Stk. 7. Undtagelserne i stk. 5 og 6, bortset fra stk. 5 pkt. 4 og pkt. 5, gælder ikke ved:

- 1) Samløft af byrder med 2 eller flere kraner eller lignende maskiner.
- 2) Løft af personer med kraner eller lignende maskiner.

Mobile kraner og lignende maskiner over 25 tonsmeter

§ 5. Mobile kraner eller lignende maskiner med maksimal tilladelig belastning over 25 tonsmeter, må kun føres af personer, der ud over uddannelsen 'Kranbasis', jf. § 4, har gennemgået og bestået den supplerende uddannelse "Mobile kraner over 25 tonsmeter". Det fremgår af bilag 1, hvilke kvalifikationer man skal være i besiddelse af, før der kan udstedes et certifikat.

Stk. 2. Ved mobile kraner forstås maskiner, der er indrettet som kran eller lignende maskiner, der anvendes til løft af frithængende bryder, og hvor kranen eller den lignende maskine er monteret på køretøj, bælte, tog, trailer mv.

Tårnkraner og fast opstillede kraner over 25 tons/tonsmeter

§ 6. Tårnkraner eller fast opstillede kraner eller lignende maskiner med en maksimalt tilladelig belastning på over 25 tons/tonsmeter må kun føres af personer, der ud over uddannelsen 'Kranbasis', jf. § 4, har gennemgået og bestået den supplerende uddannelse "Tårnkraner og fast opstillede kraner over 25 tonsmeter". Det fremgår af bilag 1, hvilke kvalifikationer man skal være i besiddelse af, før der kan udstedes et certifikat.

Stk. 2. Ved tårnkraner eller fast opstillede kraner eller lignende maskiner menes kraner eller lignende maskiner, der anvendes til løft af frithængende byrder, og som er fast opstillet/installeret på:

- 1) Fundament
- 2) Skinnesystem
- 3) Travers
- 4) eller tilsvarende.

Gaffelstablere og gaffeltrucks

§ 7. Gaffelstablere, gaffeltrucks eller lignende maskiner må kun føres af personer, der har gennemgået og bestået uddannelsen "Gaffeltruck". Det fremgår af bilag 2, hvilke kvalifikationer man skal være i besiddelse af før, der kan udstedes certifikat.

Stk. 2. Ved gaffelstablere, gaffeltrucks eller lignende maskiner forstås maskiner med mekanisk løft af byrder langs den ene side af en lodret mast, og som har mekanisk kørsel.

Stk. 3. Der stilles ikke krav om uddannelse til løft af byrder med gaffelstablere, gaffeltrucks eller lignende maskiner:

- 1) Hvis løftehøjden fysisk, med nøglekontakt eller lignende er begrænset til maksimalt 1 meter.
- 2) Hvis trucks eller lignende maskiner under kørsel altid er styret af skinner eller lignende, fx sporbundne plukketrucks og reolstablere.
- 3) Hvis trucks eller lignende maskiner indgår som en del af et automatisk anlæg.
- 4) Hvis trucks eller lignende maskiner tilhører et skib og føres af dets besætning.
- 5) Hvis den lodrette mast er monteret på traktor som udskifteligt udstyr, og den maksimale løftehøjde er mindre end 3,3m, og den anvendes inden for jordbruget.
- 6) Hvis trucks eller lignende maskiner afprøves efter reparation eller ved kørsel uden byrder.

Teleskoplæssere

§ 8. Teleskoplæssere eller lignende multifunktionsmaskiner, må kun føres af personer, der har gennemgået og bestået uddannelsen "Teleskoplæsser". Det fremgår af bilag 2, hvilke kvalifikationer man skal være i besiddelse af, før der kan udstedes certifikat.

Stk. 2. Med teleskoplæssere og lignende multifunktionsmaskiner menes selvkørende maskiner indrettet med en udskydelig arm, beregnet til anvendelse med udskifteligt udstyr til løft af byrder, hvor armen udskydes/sammentrækkes i lige linje, og som kan hæves, sænkes og evt. krøjes.

Stk. 3. Med teleskoplæssere og lignende multifunktionsmaskiner menes endvidere selvkørende maskiner, indrettet med en udskydelig arm med fast monteret udstyr til løft af containere i terminalområder, hvor armen udskydes/sammentrækkes i lige linje, og som kan hæves, sænkes og evt. krøjes.

Stk. 4. Med udskifteligt udstyr menes komponenter, som operatøren selv kobler sammen med teleskoplæssere eller lignende multifunktionsmaskiner med henblik på at ændre dens funktion.

Stk. 5. Der stilles ikke krav om certifikat til teleskoplæssere eller lignende maskiner:

- 1) Hvis det maksimale udskud er 1,5 meter,
- 2) Hvis udskud med nøglekontakt eller lignende er begrænset til maksimalt 1,5 meter
- 3) Hvis teleskoplæssere eller lignende maskiner tilhører et skib og føres af dets besætning.
- 4) Hvis teleskoplæssere eller lignende multifunktionsmaskiner afprøves efter reparation eller ved anvendelse uden byrder.

Kapitel 6

Dokumentation og gennemførelse af uddannelse og prøveafleggelse m.v.

§ 23. Direktøren for Arbejdstilsynet fastsætter omfanget af kravene til prøven for de enkelte certifikattyper.

Stk. 2. De i kapitel 2 nævnte certifikater kan kun udstedes til den, der

- 1) kan fremlægge bevis for at have aflagt en prøve, der godtgør, at personen er i besiddelse af de nødvendige teoretiske og praktiske kvalifikationer, der kræves for at føre det tekniske hjælpemiddel, der søges certifikat til, og
- 2) er helbredsmæssigt egnet til at føre det tekniske hjælpemiddel. Dette dokumenteres enten ved kørekort eller den helbredserklæring, som gives i forbindelse med udstedelse af kørekort.

Kapitel 11

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 32. Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. januar 2018.

§ 33. Samtidig med bekendtgørelsens ikrafttræden ophæves bekendtgørelse nr. 1088 af 1. december 2011 om arbejdsmiljøfaglige uddannelser.

Stk. 2. Certifikater udstedt iht. tidligere regler vil fortsat give ret til at føre kraner og lignende maskiner, gaffeltrucks, gaffelstablere og teleskoplæssere som afgrænset i den bekendtgørelse som certifikatet er

udstedt efter. Dog vil kran- og gaffeltruckcertifikat kun give ret til at føre teleskoplæssere frem til den 30. juni 2018.

Stk. 3. Personer med certifikater udstedt iht. denne bekendtgørelse eller tidligere regler kan i stedet for at gennemføre uddannelse som nævnt i §§ 4-8 gennemføre godkendte AMU opkvalificeringskurser med efterfølgende prøveafleggelse iht. kravene i §§ 4-8.

Arbejdstilsynet, den XX. XXXXXX 201X

Nanna Møller

/ Katrine Wied Christensen

Kvalifikationskrav for personer der fører kraner og lignende maskiner

1. Uddannelsesmål

a) Kranbasis

Deltageren skal kende til sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold forbundet med kranarbejde generelt, herunder anhugning af byrden og signalgivning. Endvidere skal deltageren kunne opstille og betjene almindeligt forekommende kraner sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt.

Instruktion og oplæring i konkrete krantyper og udførelsen af en konkret arbejdsopgave er arbejdsgiverens ansvar i henhold til reglerne om anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Deltaljerede kvalifikationskrav som skal opnås i uddannelsen fremgår af bilagets pkt. 2.1.

b) Mobile kraner over 25 tonsmeter

Deltageren skal kende til sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold forbundet med arbejde med mobile kraner og lignende maskiner over 25 tonsmeter. Endvidere skal deltageren kunne opstille og betjene almindeligt forekommende kraner, herunder vælge- og anvende ekstraudstyr og anhugningsgrej.

Instruktion og oplæring i konkrete krantyper og udførelsen af en konkret arbejdsopgave er arbejdsgiverens ansvar i henhold til reglerne om anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Deltaljerede kvalifikationskrav som skal opnås i uddannelsen fremgår af bilagets pkt. 2.2.

c) Tårnkraner og fastopstillede kraner over 25 tonsmeter

Deltageren skal kende til sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold forbundet med arbejde med tårnkraner og fast opstillede kraner med tilladelig belastning over 25 tonsmeter. Endvidere skal deltageren kunne betjene almindeligt forekommende kraner, herunder vælge anhugningsgrej.

Instruktion og oplæring i konkrete krantyper og udførelsen af en konkret arbejdsopgave er arbejdsgiverens ansvar i henhold til reglerne om anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Deltaljerede kvalifikationskrav som skal opnås i uddannelsen fremgår af bilagets pkt. 2.3.

2. Kvalifikationer

2.1 Kranbasis

Kvalifikationskrav for personer der fører kraner og lignende maskiner over 8 tonsmeter til og med 25 tonsmeter, omfattet af §4.

Efter endt uddannelse skal føreren

- 1) kende til risici forbundet med arbejde med kraner,
- 2) kende til kraners opbygning og sikkerhedsanordninger,
- 3) kende til kraners beregnede anvendelse, herunder anvendelsesbegrænsninger,

- 4) kunne aflæse lastdiagrammer,
- 5) kende til kraners stabilitetsforhold,
- 6) kende til jordbundsforhold og kunne vurdere forskellige underlags bæreevne,
- 7) kende til korrekt anvendelse af støtteben,
- 8) kunne opstille kraner korrekt,
- 9) kunne betjene kraner sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder foretage glidende transport af byrder ved hjælp af samtidige funktioner samt standsning af svingende byrde,
- 10) kende til valg af ekstraudstyr, fx pallegaffel og læssegrab, og kunne montere dette korrekt,
- 11) kende reglerne for anhugning/afhugning, herunder valg af korrekt hejsetilbehør og anhugningsgrej,
- 12) kunne vurdere byrders vægt og tyngdepunktets placering og vide, om byrden er anhugget korrekt, inden der løftes,
- 13) kunne vejlede en anhugger, herunder ved hjælp af håndsignaler (standardtegn) og brug af radio,
- 14) vide, hvor ofte kraner og anhugningsgrej skal efterses og vedligeholdes,
- 15) kunne gennemføre de eftersyn, som kranføreren er ansvarlig for, herunder eftersyn af anhugningsgrej,
- 16) kende til indholdet af kranjournaler og kunne føre disse i nødvendigt omfang,
- 17) kende reglerne for samløft med kraner af byrder samt personløft med kran, og
- 18) kunne tilegne sig viden om den konkrete kran, der skal anvendes, med udgangspunkt i leverandørens brugsanvisning.

2.2 Mobile kraner over 25 tonsmeter.

Kvalifikationskrav for personer der fører mobile kraner og lignende maskiner over 25 tonsmeter, iht. § 5.

Efter endt uddannelse skal føreren

- 1) kende til risici forbundet med arbejde med kraner,
- 2) kende til kraners opbygning og sikkerhedsanordninger,
- 3) kende til kraners beregnede anvendelse, herunder anvendelsesbegrænsninger,
- 4) kende til kraners begrænsninger i forhold til vejrliget,
- 5) kunne aflæse lastdiagrammer,
- 6) kende til kraners stabilitetsforhold,
- 7) kende til jordbundsforhold og kunne vurdere forskellige underlags bæreevne,
- 8) kende til korrekt anvendelse af støtteben,
- 9) kende til anvendelse og beregning af ballast,
- 10) kunne opstille kraner korrekt,
- 11) kunne betjene kraner sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder foretage glidende transport af byrder ved hjælp af samtidige funktioner samt standsning af svingende byrde,
- 12) kende til valg af ekstraudstyr, fx fly-jib, og kunne montere dette korrekt,
- 13) kende reglerne for anhugning/afhugning, herunder valg af korrekt hejsetilbehør og anhugningsgrej,
- 14) kunne vurdere byrdens vægt og tyngdepunktets placering og vide, om byrden er anhugget korrekt, inden der løftes,
- 15) kunne vejlede en anhugger, herunder ved hjælp af håndsignaler (standardtegn) og brug af radio,
- 16) vide, hvor ofte kraner og anhugningsgrej skal efterses og vedligeholdes,
- 17) kunne gennemføre de eftersyn, som kranføreren er ansvarlig for, herunder eftersyn af anhugningsgrej,
- 18) kende til indholdet af kranjournaler og kunne føre disse i nødvendigt omfang,

- 19) kende reglerne for samløft med kraner af byrder samt personløft med kran, og
- 20) kunne tilegne sig viden om den konkrete kran, der skal anvendes, med udgangspunkt i leverandørens brugsanvisning.

2.3 Tårnkraner og fast opstillet kraner over 25 tons/tonsmeter.

Kvalifikationskrav for personer der fører tårnkraner, fast opstillede kraner eller lignende maskiner, iht. §6.

Efter endt uddannelse skal føreren

- 1) kende til risici forbundet med arbejde med kraner,
- 2) kende til kraners opbygning og sikkerhedsanordninger,
- 3) kende til kraners beregnede anvendelse, herunder anvendelsesbegrænsninger,
- 4) kende til kraners begrænsninger i forhold til vejrliget,
- 5) kunne aflæse lastdiagrammer,
- 6) kunne betjene kraner sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, via radiostyring på jorden, samt fra deres førerkabiner, herunder foretage glidende transport af byrder ved hjælp af samtidige funktioner samt standsning af svingende byrde,
- 7) kende reglerne for anhugning/afhugning, herunder valg af korrekt hejsetilbehør og anhugningsgrej,
- 8) kunne vurdere byrders vægt og tyngdepunktets placering og vide, om byrden er anhugget korrekt, inden der løftes,
- 9) kunne vejlede en anhugger, herunder ved hjælp af håndsignaler (standardtegn) og brug af radio,
- 10) vide, hvor ofte kraner og anhugningsgrej skal efterses og vedligeholdes,
- 11) kunne gennemføre de eftersyn, som kranføreren er ansvarlig for, herunder eftersyn af anhugningsgrej,
- 12) kende til indholdet af kranjournaler og kunne føre disse i nødvendigt omfang,
- 13) kende reglerne for samløft med kraner af byrder samt personløft med kran, og
- 14) kunne tilegne sig viden om den konkrete kran, der skal anvendes, med udgangspunkt i leverandørens brugsanvisning.

Kvalifikationskrav for personer der fører gaffelstablere, gaffeltrucks, teleskoplæssere og lignende maskiner

1. Uddannelsesmål

a) Gaffeltrucks.

Deltageren skal kunne arbejde sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med gaffeltrucks, gaffelstablere og lignende maskiner i henhold til gældende regler.

Deltageren skal kende til generelle sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold forbundet med arbejde med gaffeltrucks, gaffelstablere og lignende maskiner. Endvidere skal deltageren kunne betjene almindeligt forekommende gaffeltrucktyper, herunder anvende korrekt køreteknik, stuve og stable gods korrekt samt vælge egnet løftetilbehør.

Deltagerede kvalifikationskrav, som skal opnås i uddannelsen, fremgår af bilagets pkt. 2.1.

b) Teleskoplæssere.

Deltageren skal kunne arbejde sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt med teleskoplæssere og lignende multifunktionsmaskiner (herefter betegnet teleskoplæssere) i henhold til gældende regler.

Deltageren skal kende til sikkerheds- og sundhedsmæssige forhold forbundet med arbejde med teleskoplæssere, navnlig når de anvendes til løft af byrder på gafler, til kranarbejde eller til personløft. Endvidere skal deltageren kunne opstille og betjene almindeligt forekommende teleskoplæssertyper, herunder anvende korrekt køreteknik, stuve og stable gods korrekt, vælge egnet løftetilbehør samt betjene teleskoplæssere indrettet som personløfter.

Deltagerede kvalifikationskrav, som skal opnås i uddannelsen, fremgår af bilagets pkt. 2.2.

2. Kvalifikationer

2.1. Kvalifikationskrav for personer der fører gaffeltrucks, gaffelstablere eller lignende maskiner iht. § 7.

Efter endt uddannelse skal føreren

- 1) kende til risici forbundet med arbejde med gaffeltrucks, gaffelstablere og lignende maskiner
- 2) kende til gaffeltrucks, gaffelstableres eller lignende maskiners opbygning og sikkerhedsanordninger,
- 3) kende til gaffeltrucks, gaffelstableres eller lignende maskiners beregnede anvendelse, herunder anvendelsesbegrænsninger,
- 4) kende til korrekt køreteknik, herunder afpasning af hastighed, valg af forlæns/baglæns kørsel, kørsel i snævre rum,
- 5) kunne betjene gaffeltrucks, gaffelstablere og lignende maskiner sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt,
- 6) kende til forskellige stablingsteknikker i forhold til byrders beskaffenhed,
- 7) kunne afsætte og optage byrder sikkerhedsmæssigt forsvarligt i reoler og blokstabler med varierende højde,

- 8) kunne stuve gods på lastbil og i container,
- 9) kunne vurdere byrders vægt og tyngdepunktets placering og vide, om byrden ligger stabilt, inden der løftes,
- 10) kunne vælge egnet palle/løftetilbehør,
- 11) vide, hvor ofte gaffeltrucks, gaffelstablere eller lignende maskiner skal efterses og vedligeholdes,
- 12) kunne gennemføre de eftersyn, som truckføreren er ansvarlig for,
- 13) kende reglerne om personløft med gaffeltruck,
- 14) kunne foretage elementær brandbekæmpelse og førstehjælp, og
- 15) kunne tilegne sig viden om den konkrete maskine, der skal anvendes, med udgangspunkt i leverandørens brugsanvisning.

2.2 Kvalifikationskrav for personer der fører teleskoplæssere eller lignende multifunktionsmaskiner iht. § 8.

Efter endt uddannelse skal førere af teleskoplæssere og lignende multifunktionsmaskiner (herefter betegnet teleskoplæssere)

- 1) kende til risici forbundet med arbejde med teleskoplæssere med gafler, skovl, halmspyd, mandskabskurv og andet udskifteligt udstyr til løft af byrder.
- 2) kende til risici forbundet med teleskoplæssere, der anvendes til kranarbejde,
- 3) kende til teleskoplæsseres opbygning og sikkerhedsanordninger,
- 4) kende til sikkerhedsanordninger, som kræves på teleskoplæssere, der anvendes som kran, men som ikke findes på almindelige teleskoplæssere,
- 5) kende til teleskoplæsseres beregnede anvendelse, herunder anvendelsesbegrænsninger,
- 6) kende til stabilitetsforhold og korrekt anvendelse af støtteben,
- 7) kende til jordbundsforhold og kunne vurdere underlagets bæreevne,
- 8) kunne aflæse lastdiagrammer,
- 9) kende til korrekt køreteknik, herunder afpasning af hastighed, og valg af forlæns-/baglæns-/krabbe-kørsel mv.,
- 10) kunne betjene teleskoplæssere sikkerheds- og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder teleskoplæssere med krøjefunktion,
- 11) kende til forskellige stablingsteknikker i forhold til byrdens beskaffenhed,
- 12) kunne afsætte og optage byrder sikkerhedsmæssigt forsvarligt,
- 13) kunne vurdere byrders vægt og tyngdepunktets placering og vide, om byrden ligger stabilt eller er anhugget korrekt, inden der løftes,
- 14) kunne vælge egnet palle/løftetilbehør,
- 15) kende til reglerne for anhugning/afhugning, herunder valg af korrekt anhugningsgrej,
- 16) kunne vejlede en anhugger, herunder ved hjælp af håndsignaler (standardtegn) og brug af radio,
- 17) vide, hvor ofte teleskoplæssere skal efterses og vedligeholdes,
- 18) kunne gennemføre de eftersyn, som føreren af teleskoplæssere er ansvarlig for, og
- 19) kunne tilegne sig viden om den konkrete maskine, der skal anvendes med udgangspunkt i leverandørens brugsanvisning.